

השבוע במאה ה-20

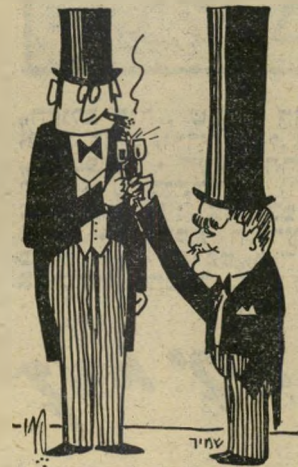
מה אירע במאה ה-20? בשבוע שבין ה-19 במרץ עד ה-25 במרץ? במדור זה יסקור "העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ביטח השנים הקודמות, בשבוע שבו מופיע הנידון.

מכתבים

חדש, חדש ונתחדש

בעיקבות מינויו של יצחק שמיר לכהונת שר-החוץ של ישראל.

הבה נתאר לנו איוו סערה היתה מתחוללת בארץ, אילו מינה אני וור אל-סאדאת את אחד ממתנגדי הסכמ-השלום עם ישראל לתפקיד בכיר בממשלתו, ובמיוחד לתפקיד שר-החוץ, המופקד, יותר משרים



אחרים, על הנעת מירכבת השלום על פסים תקינים.

כשעיתונאי מצרי כותב מאמר ביקורתי, ואפילו ארסי, על ישראל, נעים אמות הספים אצלנו וכולם מתרגשים. והנה בא ראש-הממשלה וממנה בשעה קשה זו לתפקיד מ"מ לכתוב בכיר ביותר את אחד מהניצבים הקיצוניים ביותר שלנו, מי שהתנגד ועודנו מתנגד להסכמי קמפ-דייוויד.

ג. רמז, ירושלים

מלום אנג'לס

באהבה

האמת על חיי הישראלים בגולה הזווית.

אנו שמחים לקבל את העולם הזה בקביעות, לקרוא בו ולהעבירו לידדים ישראלים, מיד ליד, עד שהוא נקרא ונקרע לגזרים. אמנם רוב החדשות מן הארץ מלאכותיות, כי איכפת לנו, אך אנו מעוניינים לשמור על קשר עם הנעשה וה"נשמע בארץ. רבים מאתנו נמצאים כאן שנים רבות. אני, למשל, נמ"צאת כאן 35 שנים. אך בקביעות, לפחות פעם אחת בשנתיים, באים לביקור בארץ.

מעניין לדעת מהו מקור החדשות שלכם על הישראלים בלוס-אנג'לס, כי הן מסולפות. בבחינת: יש ענף קל ולכן יש כנראה שריפה גדולה... לידעתכם, הרוב המכריע של הישראלים בארצות-הברית מת-קיים בקושי. ישראלים אלה חיו בישראל בתנאים טובים יותר מאשר פה. בניו-יורק ובשיקאגו כימעט כל נהגי המוניות הם ישראלים. רבים קנו בתים במשכנתאות כב"דוה. גם ה"ארמונות" שאתם מו"כירים הם בסך הכל בתים צנועים. **דניאלה ארם, לוס-אנג'לס**

מדינה יש - גבולות אין

על אטלס פיסי, מדינה וכלכלה בעריכת המרוי פסור משה ברנור, בהו"צאת "יבנה", שבו און זכר לבן הירוק ולגבולות ה"מלאומיים של ישראל.

בכך מונעים מן המעיין באטלס את האפשרות לדעת היכן משתרע שטחה הריבוני של ישראל והיכן השטחים המוחזקים, הנתונים ל"שליטתו של הממשל הצבאי. נר(המשך בעמוד 6)

מעצרו של מרדכי אורן, חבר בית-דורע וממנהיגי מפ"ם. בגין "ששעים פליילים נגד ביטחון המדינה".

1955

23.3 — אבא אבן, נציג יש-ראל באו"ם, ביקש ממצי ריים שתחדל מפעולות איבה ושתשתף פעולה עם ישראל בחתימה לשלום.

1956

20.3 — תוניסיה, לשעבר קולוניה צרפתית, זוכה בעצמאותה בהנהגתו של חביב בורגיבה. באלג'יריה השכנה החמירו הצרפתים את המאבק נגד לוחמי השחרור של ה"אף-אל-אף".

1958

24.3 — בכנסת מתנהל פול-מוס חריף על השאלה "מיהו יהודי?"

1969

25.3 — אבא חושי, ראש עיריית חיפה ומראשי מפא"י, נפטר בגיל 72.

1970

18.3 — בהפיכה שקטה בי-קמבודיה הודח ראש המדינה הנסיך נורודום סיהנוק, ששהה אותה שעה במוסקבה בביקור. ההפיכה נועדה לשים קץ ל"מדיניות ה"גניטורלית", שאיפ"שרה חירותם לטריטוריה קמי-בודית של אלפי חיילים צפון-ויאטנמיים ולוחמי ויאטקונג.

18.3 — ישראל הגישה מח"אה לוועדה לזכויות האדם של האו"ם, על רדיפת יהודי בריח"מ וארצות ערב.

19.3 — ארה"ב הטילה וטו על החלטת מועצת הביטחון לגנות את בריטניה על שאי"נה משתמשת בכוח כדי למגר את מישטר המיעוט הלבן ב"רודויה, הוטו האמריקאי הרא"שון בתולדות האו"ם.

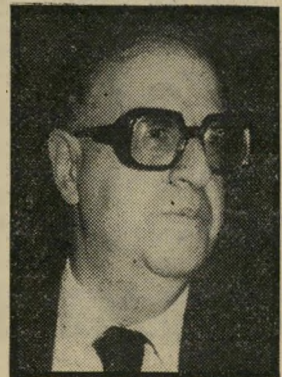
1971

19.3 — שר החוץ אבא אבן נפגש בניו-יורק עם השגר"ר ירינג ועם מזכיר האו"ם.

19.3 — יאסוק פון פוטקאמר, מונה שגריר גרמניה בישראל במקום הרמן קנוקה, העתידי לשמש כשגריר ארצו בברזיל.

21.3 — פרץ ברנשטיין נפי"טר, מדינאי ישראלי, מראשי הציונים הכללים. עורך הבוקר, שר המסחר והתעשייה. בן 81.

23.3 — טור משוריין של צבא סייגון נלכד בלאוס במח"סומים שהציבו יחידות צפון-ויאטנמיים. כוח שריון אמרי-קני מחפה על נסיגת כוחות דרום ויאטנם מלאוס.



אבא אבן

1942

25.3 — השליט הנאצי של בוהמיה ומורביה, ריינהרד הייד"ריך, מודיע שכל היהודים ש"בתחומי שליטתו יגורשו לגיטו שיוקם בטרויאנשטט. כשגורה היידריך למות, בידי לוחמי ה"מחתרת האנטי-נאצית, הגיבו הנאצים בטבח אורחים, מחקו מעל פני האדמה את הכפר ל"דיצה.

1943

21.3 — בנאום לרגל יום-השנה העשירי לעלייתו לשיל"טון, תוקף אדולף היטלר את הבולשביים ואת היהודים ש"כפו, לדבריו, את המלחמה על העולם.

1944

23.3 — צ'רלס אודר ("הידיד") וינגייט, הקצין הב"ריטי שאימן בשנות ה-30' את אנשי ההגנה והנהיגם בפעולות"גמול נגד המורדים הערביים (1936-9), ניספה בתאונה אוו"רית בבורמה, בן 41.

1945

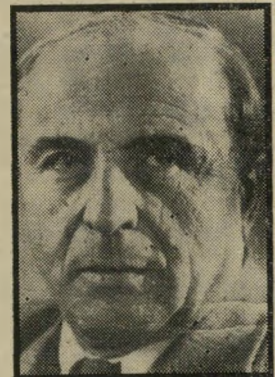
22.3 — אליהו בית-צורי ואלהיו חכים, אנשי לח"י שירו למות בלורד מוין, הועלו לגר"דום בקאהיר.

1946

25.3 — ישיבה ראשונה של מועצת-הביטחון של האו"ם.

1948

21.3 — ארצות-הברית מס"תייגה במועצת-הביטחון מ"התוכנית לכונן בארץ שתי מדינות — מדינה יהודית ומדי"נה ערבית, בהתאם להחלטת עצרת האו"ם מה-29 בנובמבר 1947. תחת זאת היא מציעה להנהיג בארץ כולה מישטר נא"י



אביגדור המאירי

1921

1949

23.3 — ישראל ולבנון חת"מו בחצר המיפקדה הלבנונית בראש-הניקה על הסכם שב"י תתינשק ואישרו את קו הגבול הבינלאומי (המנדטורי).

1952

23.3 — המשלה צרפתית

שודעו בשם "ברטה השמנה", מפגזים את טאריס ממרחק של 120 קילומטרים.

1921

הרפתקאותיו של החייל האמ"ץ שוויק, רומן צ'כי אנטי-מילי-טאריסטי, מאת ירוסלאב האי"סק, הומחו על-ידי מכס ברוד והוצג בתיאטרון אוהל, בתי"ר גומו של אביגדור המאירי.

1925

מסיפרי השנה: המישפט, מאת פראנק קאפאק, יצא לאור שנה אחרי מותו של המחבר. מסרטי השנה: אוניית הקרב פוטיומקי, של סרגיי איז"ני שטיין, מפאר היצירה הקולנו"רית הסובייטית בשנים הרא"שונות שאחרי המהפכה.

1927

24.3 — הקומוניסטים הסי"ניים כובשים את נקונג.

1929

24.3 — בחירות באיטליה הפאשיסטית: 99.4 אחוזים מן



צ'ארלס אורד וינגייט

23.3.1944

הקולות נפלו בחלקה של המיפ"לגה היחידה, הפאשיסטית.

1930

19.3 — המדינאי הבריטי הלורד בלפור, אבי ההצהרה, המפורסמת הקרויה על שמו, מת בגיל 82.

1937

20.3 — הנציב העליון ה"בריטי בארץ מקבל סמכויות חירום, מתיר לגוטרי הגליל לסייר עם נשק ביד.

1938

21.3 — גרעין מגויס של חברי ההגנה עולה להתיישבות בגבול הלבנון, מקים את חני"תה, שהפכה סמל ליישובי חו"ל בתוכנית שתי המדינות. דויד אלון ומשה דיין, הניכיו-פקור דיו של יצחק שדה (ראה תמונה).

1939

23.3 — חווה ברלין, לפיו סופחה סלובקיה לרייך, בוהמיה ומורביה — שטח-חסות גר"מני.

1941

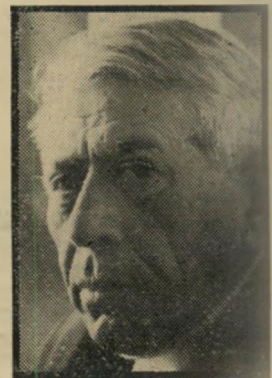
21.3 — הרברט

1901

מכונת המרצדס הראשונה נבנתה במיפעלי דיימלר, גר"מניה, על-ידי וילהלם מייבאך.

1903

25.3 — תיאודור הרצל, סטינו התנועה הציונית, נפגש לראשונה עם הלורד קרומר, הנציב העליון הבריטי בקאהיר.



מרדכי אורן

23.3.1952

1904

שני מהנדסים בריטיים, רולס ורויס, מייסדים בית-חרושת ל"מכוניות, שהפך בית היוצר ל"דגמי הרוס-רויס המפורסמים.

1905

24.3 — הסופר הצרפתי זול וין מת בגיל 77. חיידק העגבת (ספיליסי) נת"דעה על-ידי המדען הגרמני אריך הופמאן.

1913

הנרי פורד מאמץ במיפעל המכוניות שלו את שיטת הסרט הנע, שהונהגה בבתי-המיט"בתים של שיקאגו ב-1870.

1914

מיליוני אירופים נקראו אל הדגל של מילחמת-העולם הרא"שונה, כדי למות בהמוניהם ב"שדות הקטל. בגרמניה גויסו 4.2 מיליוני חיילים, בצרפת 3.3, ברוסיה 1.2, באוסטריה-הונגריה 0.8, בבריטניה 0.7 ובאיטליה 0.7 מיליון חיילים.

1915

22.3 — שליטי האימפריה העותומנית המתפוררת גירשו מן הארץ את ראשי השומר ופועלי-ציון.

1917

22.3 — ארצות-הברית היא המדינה הראשונה בעולם המכ"י רה בממשלה הזמנית של רוסי"יה, שהוקמה כמה שבועות קודם לכן. אלכסנדר קרנסקי, שהודח כעבור כמה חודשים מהשילטון על-ידי הבולשביקים, משתלט בהדרגה על הממשלה.

1918

21.3 — הגרמנים פיתחים במיתקפה גדולה — הקרב על הסום — כדי לנסות לשבור את בעלות הברית כטרם תגיע עזרת ארצות-הברית לשאה, צרפת ובריטניה.